20.10.2020

**Kirkon Ulkomaanavun kirjallinen lausunto valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaostolle**

Kirkon Ulkomaanapu (KUA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto aiheista HE 146/2020 vp hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021, teemana kehitysyhteistyömäärärahat.

1. **Koronapandemian vaikutukset heikoimmassa asemassa oleville merkittävät**

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 talousarvioesitykseksi on linjassa hallitusohjelman kanssa ja vahvistaa Suomen sitoutuneisuutta kehitysyhteistyöhön ja humanitaarisen apuun.

Monissa maissa koronapandemia on pahentanut jo olemassa olevia humanitaarisia kriisejä. Maailmanpankin mukaan yli 100 miljoonaa ihmistä on vaarassa ajautua takaisin äärimmäisen köyhyyteen. Se on uhka vuosien positiiviselle kehitykselle mm. terveyden, koulutuksen, toimeentulon ja ihmisoikeuksien saralla. Kriisi koettelee eniten jo valmiiksi haavoittuvimmassa asemassa olevia. Etenkin naiset ja tytöt ovat koronakriisissä uhattuina. Korona vaikuttaa myös käynnissä oleviin rauhanprosesseihin ja -pyrkimyksiin.

Koronapandemia on osoittanut maiden välisen keskinäisriippuvuuden. Hyvinvointimme riippuu kaikkien hyvinvoinnista, sitten on myös Suomen etu tukea heikoimmassa asemassa olevia maita kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun keinoin.

- Suomen tulee keskittyä ja panostaa niihin kehityspolitiikan alueisiin, joissa se on valmiiksi johtavien toimijoiden joukossa. Suomen lisäarvo pandemian aikaisessa ja sen jälkeisessä työssä tulee samoista vahvuuksista, joita sillä on ollut ennen pandemiaa: laadukas koulutus, sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen, toimeentulomahdollisuuksien ja yrittäjyyden tukeminen sekä rauhantyö.
- Suomen tulee vahvistaa investointeja yhtenä kehityspoliittisena rahoituskeinona koronaepidemiaan vastaamisessa.
- Kestävän kehityksen agenda ja sen keskeisen viesti ”Leaving no one behind – ketään ei jätetä” tulee jatkossakin olla kehityksen ohjaava periaate.

2. **Pientä kasvua kehitysyhteistyömäärärahoihin (1. kori) – suunta on oikea**

Suomen kehitysyhteistyöhön kohdistetaan vuonna 2021 yhteensä 1,2miljardia euroa, joka vastaa noin 0,49% bruttokansantulosta. **Varsinaiseen kehitysyhteistyöhön esitetään** yhteensä 711 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa noin **25 miljoonan euron kasvua edelliseen vuoteen**. Vaikka määrällisesti nousu ei ole suuri, on suunta oikea.

**Suomi jää silti vielä kauas YK:ssa sovitusta 0,7% tavoitteesta**. Suomen kehitysyhteistyöpanos on vielä huomattavasti pienempi kuin muiden Pohjoismaiden. Norjan, Ruotsin ja Tanskan kehitysyhteistyömäärärahat ovat ensi vuonna joko tasan tai yli 0,7% bruttokansantulosta.

**Suomi ei myöskään saavuta sitoumustaan ohjata 0,2% kehitysyhteistyömäärärahoistaan vähiten kehittyneille maille** (LDC). Talousarvioesityksen mukaan vähiten kehittyneisiin maihin kohdennettujen maksatusten osuus bruttokansantulosta vuonna 2021 on 0,18%. Positiivista on kuitenkin se, että vähiten kehittyneille maille suunnattu rahoitusosuus on noussut edellisistä vuosista (2019 0,14%, 2020 0,16% ja



PL 210 (Eteläranta 8)
00131 Helsinki
020 787 1200
kua.fi

2021 0,18%). OECD:n mukaan vuonna 2030 80% äärimmäisestä köyhyydestä on hauraista valtioista, ja siksi niihin tukeminen on ensiarvoisen tärkeää.

Kirkon Ulkomaanapu kiittää siitä, että järjestöjen työn rahoitusta on nostettu. Vuonna 2016 järjestöjen tukea leikattiin 114 miljoonasta 65 miljoonaan ja se pysyi sillä tasolla aina vuoteen 2019 asti. Vaikka **järjestöjen rahoitus ei vieläkään ole leikkauksia edeltävällä tasolla, suunta on positiivinen** (2020 75,3 miljoonaa ja 2021 79,65 miljoonaa).

**Humanitaarinen apu taso nousee hieman yli 10 miljoonalla** eli vuonna 2021 se on yhteensä 85 miljoonaa. Humanitaarisen **avun prosentuaalinen osuus pysyy kuitenkin samana** (2019 8%, 2020 8% ja 2021 8%), vaikka pakolaisten määrä ylittää kaikki aikaisemmat luvut sitten toisen maailman sodan ja koronapandemian vaikutukset osaltaan lisäävät apua tarvitsevien määrää. Myös katastrofit ja konfliktit ovat lisääntyneet ja pitkittyneet.

- Hallitusohjelmaan kirjatun ”aikataulutetun tiekartan” laatiminen 0,7% saavuttamiseksi tehdään pikimmiten ja sen toimeenpanoon sitoudutaan.
- Suomi varmistaa vähintään 0,2% tuen vähiten kehittyneille maille.
- Ero kansalaisjärjestöjen leikkauksia edeltävään rahoitustasoon kurotaan kiinni esitettyä ripeämmin.

**3. Kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit (2.kori) – tulee toteuttaa**

Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu 208 miljoonan kertaluonteinen investointi kehitysyhteistyöhön. Summasta on tähän mennessä osoitettu kehitysyhteistyöhön vasta 10 miljoonaa euroa vuosille 2020 – 2021. Vuoden 2021 talousarvioesityksessä ei ole esitetty suunnitelmaa jäljellä olevan n. 200 miljoonan euron investointien toteuttamisesta.

- Hallitusohjelmaan kirjattu n. 200 miljoonan kertaluontoinen tulevaisuusinvestointi kehitysyhteistyöhön tulee toimeenpanna mahdollisimman pian.

4. **Kehityspoliittiset painopisteet selkeämmin näkyviin budjettiesityksessä**

Suomen kehitysyhteistyömäärärahojen kohdentamista kehityspoliittisten painopisteiden osalta on selkeytettävä budjettiesityksessä. Tällä hetkellä esityksestä ei käy ilmi kuinka paljon rahoituksesta on allokoitu Suomen kehityspoliittisille painopisteille. Budjetointia olisi tärkeää kehittää siten, että rahoituksen jakautuminen eri painopisteiden välillä on läpinäkyvää ja rahoituksen kohdentuminen käy selkeästi ilmi.

- Rahoituksen jakautuminen Suomen kehityspoliittisten painopisteiden välillä tulisi näkyä selkeästi budjettiesityksessä läpinäkyvyyden ja seurannan helpottamiseksi.

Kirkon Ulkomaanavun puolesta lisätietoja antaa:
toiminnanjohtaja Jouni Hemberg p.050325 9579, jouni.hemberg@kirkonulkomaanapu.fi
vaikuttamistyön päällikkö Katri Suomi, p. 040 6351738, katri.suomi@kirkonulkomaanapu.fi



PL 210 (Eteläranta 8)
00131 Helsinki
020 787 1200
kua.fi